

31 MART 2019
SEÇİMLERİ

KURTULUŞ
SOSYALİST DERGİ
YAYINLARI

KİTAP DİZİSİ: **34**
MART 2019
1 TL

KURTULUŞ
SOSYALİST DERGİ
YAYINLARI

internet: <http://ksdergi.1apps.com/>
e-posta: kurtulus_sosyalist_dergi@yahoo.com

HANGİ KONJONKTÜRDEYİZ?

Bir kez daha yerel seçimler gündemde. Yerel seçimin gerçekleşeceği koşulları tarif etmelerinde ve beklentilerinde iki cepheye ayrılıp saflaşan oligarşinin temsilcileri ikişer parti halinde seçim işbirliği yapıyor. İktidar cephesi (Cumhur İttifakı adıyla AKP ve MHP) Suriye’de Kürt hareketinin kazanımlarına saldırı ve Afrin işgali bağlamında 24 Haziran 2018 Seçimleri öncesinde geliştirip tırmandırdıkları “beka sorunu” söylemiyle kitlelere sesleniyor. Burjuva muhalif partiler ise (Millet İttifakı adıyla CHP ve İYİ Parti) iktidarın “beka sorunu” iddiasını, ekonomik krizi öne çıkarıp “*iktidarın beka sorunu*” şeklinde tersine çevirmeye çalışıyor. Yeni rejimin kitle desteğini bu seçimlerle konsolide etmek isteyen Cumhur İttifakı, “beka sorunu” kavramını bütün ağırlığıyla muhalefete dayatarak baskı altına alıp seslerini kısmak, bu biçimde onları itiraz edemedikleri iktidar politikalarını onaylayıp savunma konumuna itmek istiyor. İktidarına karşı çıkanları vatan hainliğiyle, teröristlikle suçlamaya, hapse at-

makla tehdit etmeye çekinmediği gibi, bu vesileyle, muhalif adayların kazanmaları halinde yine kayıym atamalarının gündeme geleceğini, yerel yönetimlerin devredilmeyebileceğini telaffuz ediyor. HDP ise, Kuzey Kürdistan'da kendi adaylarıyla seçime giriyor ama taraftarlarını Cumhuriyet'in ve "faşizmin" yenilmesi için oy vermeye çağırıyor.

31 Mart Seçimlerine giderken, Türkiye'deki siyasal sistemin değişikliğe uğradığı ve kurumsallaşma yönünde atılan adım ve uygulamalarla bu değişikliğin sürdürüldüğü görülüyor. Bu rejim değişikliği, parlamenter sistemi kaldırmak, devlete ait erkleri (yasama, yürütme ve yargı) bir kişi ve tek merkezde, Sarayda toplayarak hukuku bir kişi ya da merkezin keyfine tabi kılmak doğrultusunda gözcü edilemez bir mesafe kaydetti. Yasal ve kurumsal temelleri 2007 ve 2017 Anayasa Referandumları, 2014 ve 2018 Cumhurbaşkanlığı Seçimleri ile atılmış ve yaşanan sürecin sonunda açık diktatörlük özellikleri tam olarak somutlaşacak olan yeni rejim, kendisine karşı gelişen tepkiler karşısında kitlesini konsolide ederek, gerektiğinde geri adım atıp sonra ilerlemesini sürdürerek, deneme yanılma yöntemine de başvurarak kurumsallaşmasını tamamlamaya çalışıyor.

Yasa önerisi ve yapımı halen TBMM'nin yetkisinde bulunuyor. Bakanlar milletvekili değil ve TBMM'ye değil cumhurbaşkanına karşı sorumlu. Yasa tasarıları da bakanlıklar tarafından değil milletvekilleri tarafından Meclise sunuluyor. AKP ve MHP'nin Meclis çoğunluğu ise, torba yasalar biçimindeki uygulamalarla, muhalefet yapmayı daha da güçleştiriyor, hatta sık sık anlamsızlaştırıyor. Eğer Meclis muhalefeti fazlaca gürültü çıkarıp toplumda karşılık bulursa, ilgili yasa geri çekilip başka bir torbaya yerleştirilerek uygun koşulların oluşması bekleniyor. Bunun gibi, Mecliste yasa yapımının gereksiz şekilde uzatıldığı gerekçesiyle, yasa yapım yetkisinin Saray'a devrine ilişkin bir önerge hazırlığı da, hem Mecliste hem de toplumda tepkiyle karşılaşınca şimdilik gündemden çekildi. Sonuç olarak, Meclis, Saray'ın kararlarını onaylama mercii, bir 'noteri' olmaktan öteye gidemediği gibi, açık diktatörlüğe geçiş süreci içinde bu konumunu bile koruyabilmesi güvende sayılmaz. Ancak, önümüzdeki dört yıl boyunca seçim yapılmayacağından, Saray iktidarını destekleyen partilerin çoğunluğa sahip olduğu Mecliste partiler arasında farklı bir dağılım ortaya çıkması olasılığının görünmemesi, Saray açısından, açık diktatörlüğe geçiş sürecinde parlamentonun varlığına son verilmesi yönünde şu anda acil bir gereksinim de yaratmıyor.

Yürütme, tek kişide toplanmış durumda. Saray, kendisine bağlı politika kurulları aracılığıyla uygulanacak bütün politikalarda belirleyici olduğu gibi, bakanlık

aynı siyasi tutumun sürdürülmesiyle mümkün değildir, aksine bu tutum sürdürülürse olumsuz gidiş daha da hızlanacaktır.

İçinde bulunduğumuz baskıcı, antidemokratik ve bir açık diktatörlük rejiminin kurumsallaşması yönünde ilerlemekte olan koşullar, uluslararası, bölgesel ve ulusal koşulların, emperyalist çelişki ve çatışmalar içinde geçirdiğimiz evrimin ve bir bütün olarak sınıf mücadelelerinin sonucudur. Bu koşulları işçi sınıfı ve ezilenler lehine değiştirebilmek, sınıf mücadelesinin gelişimine müdahil olabilmekten geçer. Burjuva politikalarının ve temsilcilerinin peşinden gidildiği sürece, daha karanlık bir gelecek kaçınılmaz hale gelmektedir. Bu gidişe dur deyip tersine çevirmek için, öncelikle işçi sınıfının bağımsız politik hareketinin, komünist işçi partisinin yaratılması zorunludur.

Bütün toplumsal sorunların çözümü için işçi sınıfının bağımsız politik mücadelesinin belirleyici önemini kabul ederek bu doğrultuda işçi sınıfının komünist partisinin yaratılmasının zorunluluğunu benimseyenler için, işçi sınıfının komünist hareketinin oluşturulması ile karşılaştırıldığında hiçbir başka güncel sorun daha önemli değildir, hiçbir başka görev daha öncelikli değildir. Bu yaklaşımı savunanlar açısından, diğer bütün politik tutumlar gibi, seçimlerde alınacak tavırlar da, işçi sınıfının komünist politik hareketinin yaratılması sorununa tabidir, buna hizmet etmelidir.

Bireylerin oy pusulaları karşısında politik tercihte bulunduğu seçimlerde, işçi sınıfının komünist politik hareketi de toplumdaki diğer bütün politik hareketler karşısında kendi politikasını bir seçenek olarak sunmalı, bu politika doğrultusundaki hareketi geliştirmek, örgütlülüğünü ilerletmek, güçlendirmek hedefiyle adaylarına destek istemelidir. Görevin işçi sınıfının komünist hareketinin yaratılması olduğu koşullarda, seçimlerde komünist tutum, sınıfın öncülerini diğer politik hareketlerden koparak komünist işçi partisini inşa çalışması yürütmeye çağırmalıdır. Desteklenecek komünist adayların bulunmadığı koşullarda ise, bütün toplumsal sorunların çözümünün komünist partisi önderliğinde işçi sınıfının mücadelesinin yükseltilmesinden geçtiğini kavrayanlar, komünist politik seçeneğin eksikliğini, dolayısıyla inşası için çabaların sürdürülmesi gerekliliğini daha yakıcı olarak hissetmek durumundadırlar.

Yaşasın işçi sınıfının bağımsız politikası ve mücadelesi!
YAŞASIN SOSYALİZM!

tan geçerken ıslık çalmayı tercih etmesi burjuva muhalefetin sorunudur. Buna karşılık sosyalistlerin işçi sınıfı hareketine uzaklıkları komünist olmayan ideolojik ve örgütsel yapılarının sonucudur.

Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu baskıcı ve karanlık ortam, bütün siyasi aktörlerin sağa doğru sürüklenmesini engelleyerek hepsini kendine doğru egecek komünist bir işçi partisinin bulunmamasındandır. Her türlü demokratik sorunun tutarlı çözümünün güvencesi işçi sınıfı hareketinin gelişmesindedir. Toplumsal çürümeyi ve sağa kayışı, her türlü gericiği durdurabilmenin temel koşulu, tekil demokratik taleplerden birinin değil komünizmin politikasını belirlediği işçi sınıfının komünist politik hareketinin yaratılması, sömürünün, ezme ezilme ilişkilerinin ortadan kaldırılmasını sağlayacak işçi sınıfı egemenliğini hedefleyen komünist işçi partisinin sınıf mücadelesine damgasını vurması, önderlik etmesidir.

TEK YOL SOSYALİZM

Önümüzdeki yerel seçimlere katılan her parti, seçimlere belli bir önem atfediyor. Ekonomik krizin yıkıcı etkileri sürpriz sonuçlara yol açıp iktidarı geriletebileceği gibi, en örgütlü ve dinamik parti olan AKP'nin MHP ile milliyetçilik temelindeki ittifakı yeni bir zafer de kazanabilir. İçinde bulunduğumuz koşullar açısından bu seçimler, politik tarafların ve toplumsal hareketlerin birbirleri karşısında güç dengelerini göstererek iktidarın politikalarına toplumsal desteğin sürüp sürmediğini ortaya koyacak.

Seçimlerde kimin kazandığı ya da kaybettiği, ancak toplumsal muhalefetin seyirini göstermesi, temelinde sınıf mücadeleleri yatan politik iktidar mücadelelerini yansıması açısından önem taşır. Bu bakımdan seçim sandıkları, sadece bir göstergedir. Sandıktan çıkacak seçim sonuçlarını belirleyen, toplumsal mücadeleler içindeki örgütlü güçlerin, bunların temsil ettiği sınıfların birbirlerine göre konumlanışları, işçi sınıfının bağımsız politikasının yeri ve gücünün derecesidir.

Politik kutuplaşma ne kadar artmış olursa olsun, bir açık diktatörlük rejimi olarak yeni devlet biçimine geçiş süreci, ister durdurulup geriletilsin isterse hızlansın, bu, kendi kendine seçim sonuçlarıyla değil, seçimlere katılan politik öznelere örgütlülüklerinin gücü ve toplumsal etkinlikleri sayesinde olacaktır. Sınıf mücadelelerinin gelişimi tarafından belirlenen bugünkü olumsuz politik koşullar ve açık diktatörlük rejimine geçiş süreci, işçi sınıfının, toplumsal hareketlerin yönünü belirleyen mücadeleler içinde bağımsız siyasal bir özne olarak yer almamasının, burjuva siyasetlerine destekle sınırlı kalmasının sonucudur. Buradan çıkış,

lardan valiliğe, bütün idari kademeler ve makamlara doğrudan emir verebiliyor. Bakanlık bürokrasisinden üniversitelere, bilim kurullarından spor organizasyonlarına kadar her şey tek imzayı bekliyor ve tek imzaya bakıyor. Yargı ise, daha öncesinde de bağımsız olmadığı gibi, bu dönemde de mahkemeler yerine getirmek için Saray'ın emirlerini bekliyor; savcının suçlamaları hâkim tarafından itirazsız kabul ediliyor. Suçlananla birlikte savunmanın hapse atılması alışkanlık haline gelmeye başladı. Çığ gibi artan Cumhurbaşkanına hakaret davalarından akademisyen ya da Gezi davalarına kadar, görülüyor ki, yargı artık Saraya bağlandı ve Sarayın talimatlarıyla çalışıyor. Özellikle toplumsal muhalefetin ve aykırı seslerin susturulması için kolektif dava inşaları gündeme getiriliyor. Bu toplu dava sürecinde yeni suçların oluşturulması da alışkanlık haline gelip kanıksanıyor; bu yolla toplumsal muhalefete gözdağı verilmek isteniyor. KHK'larla üniversiteden atılıp haklarında dava açılanların, özellikle "bu suça ortak olmayacağız" diyerek Kürt illerinin yıkılmasına, katliamlara karşı çıkanların davaları bu şekilde sürüyor.

Tek muhalefet partisi sayılabilecek HDP'nin milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasında suç ortaklığı bulunan CHP, İYİ Parti'yle ittifakını ve seçim işbirliğini sürdürüyor. RTE'nin "HDP'yi terörist olarak göstermesi karşısında İYİ Parti de, CHP de, "madem öyle neden kapatmıyorsun?", "elinin tutan mı var?" gibi bir söylemle yangına körükle gidiyorlar ve böylece milliyetçiliklerinin AKP'ninkinden aşağı kalmadığını kanıtlamış oluyorlar. "HDP'yi destekleyenler teröristtir" minvalli sözleri çok tepki çeken RTE'nin, mitinglerde eski ve yeni yöneticilerini ve şimdiki parti başkanı Sezai Temelli'yi göstererek "işte teröristler" ifadelerini kullanması ve "ben milletime terörist diyecek kadar enayi miyim?" şeklinde 'geri adım' atması, Kürtlerle HDP arasında kopukluk yaratmayı amaçlıyor. Bu açıklamasıyla Kürt oylarının Cumhuriyet İttifakından uzaklaşması tehlikesine karşı önlem almaya çalışıyor. Önümüzdeki seçimler sonrasında eğer HDP'nin kapatılması gündeme gelirse, CHP ve diğer partilerin de kapatılmasının yolu açılmış, konu Saray'ın inisiyatif alanına girmiş olacak. Zaten RTE, şimdiki seçim kampanyasını, kitleleri topladığı mitinglerinde bütün muhalefeti düşman göstererek girişeceği muhalefeti tasfiye ve imhaya kitle desteği yaratmak için kullanıyor.

Bir parti olarak AKP'nin yeni rejimdeki varlığı da, büyük ölçüde, çoğunluğu oluşturduğu Meclisi tıkayıp yetkilerini fiilen Saray'a taşıma işleviyle sınırlandı. İktidarlarının ilk yıllarında AKP'nin nispi iç demokrasisi Irak tezkeresinin yeterli

çoğunlukla Meclisten geçmesini engelleyebilmişti, ama artık darala darala Saray'ın sınırlarına kadar çekildi. Parti içi demokratik dolayım ve araçları kaldıran Saray, AKP örgütünü ve kitleleri doğrudan Reis'in iradesine tabi kılarak dönüştürdü.

Kısacası, bir tek adam diktatörlüğüne karşılık gelen yeni rejimin kurumsallaşma süreci bir ölçüde deneme yanılma ile ilerletilmeye çalışılıyor olsa da yasal dayanaklarının olduğundan şüphe yok. Kapitalist devlet biçimlerinden faşizme benzeyen özelliklerin daha çok görülmeye başlandığı bu açık diktatörlük yönündeki dönüşümün nereye varacağı ve ne biçimde somutlaşacağı, bu kurumsallaşma sürecinin nasıl devam edip tamamlanacağına bağlı. Bu sonucu belirleyecek olansa sınıf mücadelelerinden başka bir şey değil.

Kimileri, iktidarının ilk gününden bu yana AKP'nin rejimi değiştirip parti devletine ulaşmayı amaçladığını söylese de, bu aşamaya olayların evriminin, AKP hükümetleri döneminin belirleyici özelliği olan keskin politik kamplaşma ile temelindeki *sınıf mücadelelerinin* sonucunda gelindiğini vurgulamak önemlidir. Oligarşinin temsilcilerinden AKP'nin parti devletine dönüşüp parlamentarizmi tasfiye etmesi, baştan beri bu yönde bir kararlılık ve amaçlılıkla davranmasının değil, bütün diğer parti ve temsilcilerin olduğu gibi kendisinin kaderini de belirleyen bu dönemin sınıf mücadelelerinin sonucudur.

Nasıl bugünkü rejim değişikliğine varan süreç politik mücadeleler ve temelindeki sınıf mücadelelerinin ürünüyse, bundan sonra gelişecek süreç de yine sınıf mücadelelerince belirlenecek. Yeni rejimin yerleşip yerleşmeyeceği, parlamentarizme geri dönüş amacıyla bir restorasyona başlanıp başlanmayacağı ya da işçi sınıfının oligarşinin bütün temsilcilerinin karşısına geçtiği devrimci bir sürecin geliştirilip geliştirilemeyeceği, kısacası, bugünkü olumsuz koşulların devrimci bir sürecin dinamiklerine dönüştürülüp dönüştürülemeyeceği sınıf mücadelelerinin sonucunda ortaya çıkacaktır. Olası sonuçları belirleyecek olan ise bu mücadelede hangi sınıfın belirleyici olacağı, kimin öncülük edeceği.

BU ORTAMA NASIL GELİNDİ?

Kapitalizmin evrensel bir sınıf olarak ortaya çıkardığı işçi sınıfının çıkarı, –kendinden önceki tarihin bütün ezilen sınıflarından farklı olarak– ezme ve ezilme ilişkilerinin tümüne, bütün sömürü ve toplumsal eşitsizliklere karşı çıkmasını gerektirir. Bu yüzden işçi sınıfının tarihsel görevi, bir sınıf olarak kendisini ve bütün sınıfları ortadan kaldırmaktır.

muhalefetin yine AKP'den neşet edeceği bir siyasal ve toplumsal iklimin egemen olması kaçınılmazdır. AKP'nin ilk günlerinden bu yana bu partiye karşı çıkanların sağa yönelip sağdan oy alma tercihleri karşısında, fazla uzak olmayan bir gelecek için, AKP'nin muhalefetinin yine AKP içinden çıkacağını, Türkiye siyasetinin bu ölçüde çoraklaşacağını, defalarca vurguladık. 2014 yılındaki Cumhurbaşkanlığı seçimi, ana muhalefet partisi CHP'nin sağcılığının somut bir göstergesiydi. CHP'nin MHP'li Ekmelettin İhsanoğlu'nu aday göstermesi dolayısıyla şunları yazmıştık:

“Partinin tabanına ters bir adayı, parti organlarının kararı olmadan dayatma gibi anti-demokratik yöntemlere başvurulması, ilkesiz, faydacı, pragmatist bir politika anlayışını yansıtır. Artık genel olarak dünyadaki sosyal demokrat partiler açısından klasikleşmeye başlayan bu anlayışa göre, kendi sollarındaki seçmenler başka seçenekleri olmadığı için onlara oy vermek zorundadır, seçim kazanabilmek için de sağa kaymalı ve sağlarındaki seçmenlerin oylarını almalıdırlar. Ancak bu ilkesiz, faydacı hesap, sağ partilerin seçmenlerini kendi partileri dururken başkasına oy vermeye ikna etmek için yeterli olmamakta, yalnızca sosyal demokrat partilerin daha da sağlaşmasını ve giderek erimesini sağlamaktadır. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de Erdoğan'ın karşısına İhsanoğlu'nun çıkarılması, AKP'li seçmenlerin Erdoğan'a desteklerini azaltmayacak, buna karşılık CHP'li seçmenleri CHP'nin desteklediği adaydan uzaklaştıracaktır. Bu da aslında Erdoğan'a 2. tura bile kalmadan daha 1. turda seçilme şansı tanımak demektir.” (10 Ağustos 2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimleri, Temmuz 2014, s. 8)

CHP'nin HDP'yi ağzına almaya cesaret edemeyip AKP'ye karşı İYİ Parti'yle cephe kurmaya çalışmasından da anlaşılacağı gibi, Türkiye siyaseti iyice sağa teslim oldu. Siyasetin bu önkabul üzerinden tasarlanması, işçi sınıfı eksenli stratejileri erteleyip baskılamakta ve sağcı seçmen kitlelerini artırmaktadır. Tabii ki bu tercih, işçi sınıfı mücadelesinin yenilgisi, gerilemesi ve şimdilik etkin ve bağımsız bir güç olarak kendini hissettirememesinin sonucudur. Aksi durumda, yani sınıfın siyasete ağırlığını koyduğu, eylemliliğini artırdığı bir ortamda, işçi sınıfının burjuva partilerinin hepsinin birden gündemine girip kendini hatırlatacağından kuşku duyulamaz!

Bugün açık diktatörlük süreci doğrultusunda yaratılabilemiş olan milliyetçi, gerici, faşist kitle tabanı, bu önkabulün sonuçlarını ortaya koymaktadır. Bu durum, olası sonuçlardan biri değil, kaçınılmaz olanıdır. Parlamenterizmin tasfiyesi tehlikesi bile burjuva muhalefetini sınıfsal talep ve söylemlere yönlendirememektedir. Diktatörlüğü geriletebilecek, yıkabilecek tek gücü, işçi sınıfını sahneye çağırması değil, milliyetçilik, muhafazakârlık, dincilik söylemlerine sarılmayı, yani mezarlık-

ma sunulması, bu haliyle de esas rakibin yani Cumhuriyet İttifakının yenilgisini hedefliyor. HDP'nin bu politikası kimilerinin alkışladığı gibi, 'engin demokratik' bir öngörü ve genişliğin değil, esasen bir tür sıkışmışlığın, çaresizliğin, diktatörlüğün uygulamaları karşısındaki yalnızlığın ürünüdür. Kürt hareketinin dinamizmini temsil eden HDP'nin içine düştüğü güçlükler bakarsak, yeni rejimin siyasal koşullarının ne kadar kötüleşebileceğini görebiliriz. Öte yandan, HDP'nin Kürdistan için geliştirdiği seçim politikasının Türkiye'de farklılaşması ve sosyalist bileşenlerini Türkiye stratejisini desteklemeye yönlendirmesi ise, burjuva muhalefetin desteklenmesine hizmet etmek durumundadır.

SOLCULUK ADINA SAĞCILIK, ÇIKMAZ SOKAK...

İşçi sınıfı, ideolojik, örgütsel, politik bağımsızlığının ifadesi olarak komünist partisine sahip olmadığı durumda, toplumdaki politik mücadeleler içinde diğer sınıf ve tabakaların politik programlarına destek olmakla sınırlı kalır. Sosyalizmin yenilgisi ve sınıf hareketinin mevzi kaybederek gerilemesi de, işçi sınıfına kadar uzanan toplumun geniş kesimleri üzerinde burjuva ideolojik hâkimiyeti daha da yaygınlaştırdı ve pekiştirdi. Bu koşullarda, burjuvazinin partilerinin, politik temsilcilerinin kendiliğinden sınıfsal söylemlere yönelmesi değil, en fazlasından toplumsallık üzerinden sınıfsal talepleri burjuva politikalarına yedeklemeye çalışması söz konusu olabilir. Bu da ancak, sınıf gerçeğinin üstünü örterek sınıfsal karakterin belirsizleşmesine, burjuvazinin işçi sınıfının üyelerini kendi iktidar mücadelelerini desteklemeye çağırmasına, işçi sınıfının bağımsız siyasal bir özne haline gelemeden burjuvazinin politik kamplaşmasında yer almasına hizmet eder.

İşçi sınıfının ideolojik, örgütsel, politik bağımsızlığının olmaması, komünist partisinin bulunmaması, bütün toplumsal muhalefetin eninde sonunda burjuvaziye, burjuvazinin şu ya da bu kanadına içerilmesine, yedeklenmesine karşılık gelir. Böyle olunca da sosyalist örgütler olsun, sosyal demokrat partiler olsun, kendi çizgileri ölçüsünde de olsa tutarlılık sergileyemez, her biri sırasıyla sağa doğru savrulur. Burjuvazinin bir temsilcisinin alternatifi diğeri olunca, haliyle en tutarlı burjuva çizgi en muhafazakâr, en tutucu ve en sağcı olanıdır ve toplum bu değerler üzerinden yoğunlaştığı için, oy alıp iktidar olmak temelindeki burjuva siyaset, giderek toplumun istediğini satan bir pazara dönüşür.

Sağ iktidarlara daha çok sağcılık yaparak karşılık verme çizgisindeki burjuva muhalefetin, AKP ile girdiği her düelloda sürekli yara alıp kaybetmesinin nedeni de budur. Böyle olunca da diğer burjuva partilerin iyice karikatürleştiği, burjuva

Feodal monarşiye karşı mücadelesinde burjuvazi, işçi sınıfını ve tüm ezilenleri "özgürlük, eşitlik, kardeşlik" sloganlarıyla mücadelesine ortak etmişti. İktidara yerleştiğindeyse devrimin sloganlarını terk etti, gericileşti. Yaşanan sınıf mücadeleleri tarihi içinde, burjuvazinin kendisine destek ararken siyaset sahnesine davet ettiği işçi sınıfı, "özgürlük, eşitlik, kardeşlik" taleplerinin gerçekten işçi sınıfı için gerçekleşebilmesinin, burjuva egemenliğinde değil, bütün sınıf ve eşitsizliklerin, sömürünün kalktığı bir dünyada, yeni bir üretim biçimiyle mümkün olduğunu görmek ve öğrenmek durumunda olmuştur. Burada açığa çıkan gerçek, işçi sınıfının kendi sınıfsal çıkarlarını burjuvazinkinden ayrı ve tutarlı şekilde savunabilmek için, mücadelesini diğer bütün sınıflardan bağımsız sürdürmesi gerektiği ve sonuçta ancak bu biçimde, burjuva egemenliğini yıkıp kendi egemenliğini kurarak bütün sınıfların ortadan kaldırılması amacına ulaşabileceğidir.

İşçi sınıfının gündelik kazanımlarının kalıcılığını sağlamaktan sınıfların ortadan kaldırılması hedefine ulaşmaya kadar mücadelesini başarabilmesinin önkoşulu, bağımsızlığının güvencesi komünist partisinin işçi sınıfının mücadelesine önderliğidir. İşçi sınıfının mücadelesinin bağımsızlığı, komünist işçi partisinin, sınıfsız topluma kadar mücadele hedeflerini gösteren programında ideolojik bağımsızlığı olarak, işçi sınıfına dayanan bileşimiyle örgütsel bağımsızlığı olarak, burjuva politikalarından ve toplumdaki diğer bütün akımlardan ayrı politik tutumuyla politik bağımsızlığı olarak ifadesini bulur. Komünist partisi önderliğindeki bağımsız mücadelesi, başta dünya tarihinin akışını değiştiren Ekim Devrimi olmak üzere, işçi sınıfının mücadelelerinde başarıya ulaşmasını sağladı. Ancak bugün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de toplumsal politik koşulları ve gelişmeleri belirleyen ana etmen, işçi sınıfının ideolojik, örgütsel, politik bağımsızlığının somutlandığı, işçi sınıfının mücadelesine önderliğini her gün ortaya koyan, bir bütün olarak sınıfın mücadelesine dayanarak diğer politik hareketlerden bağımsız politika yürüten bir komünist işçi partisinin bulunmamasıdır.

2002'ye kadar çeşitli burjuva çizgilerin destekçisi olan işçi sınıfı, AKP iktidar olduğundan bu yana, oligarşinin temsilcilerinin oluşturduğu iki kampanın destekçisi bir tutumu sürdürürken uzun vadeli kalıcı çıkarları uğruna mücadele yerine kısa vadeli çıkarları için burjuva partilerinin peşine takıldı. AKP döneminin ideolojik kamplaşması artan biçimde toplumun bütün kesimlerini kapsadı; işçi sınıfının ideolojik, örgütsel, politik bağımsızlığının, komünist partisinin yokluğunda, bütün toplumsal sınıf ve kesimleri ve onların politik

temsilcilerini olduğu gibi, sosyalist solun geniş kesimlerini de etkisine aldı. Sosyalist akımların büyük çoğunluğu, işçi sınıfının bağımsız çıkarlarının savunulması, işçi sınıfının komünist politik hareketinin geliştirilmesi çabaları yerine, oligarşinin temsilcilerinin oluşturduğu kamplardan birinin ya da diğerinin destekçiliğine karşılık gelen bir tutum içine girdi.

Bilindiği gibi, 2001 krizinin sonrasında, Kemal Derviş'in acı ilacını halka dayatan koalisyon hükümeti 2002 yılında sahneden çekildi. AKP, yeni kurulmuş olmasına karşın ABD'nin, AB'nin ve oligarşinin desteğiyle iktidar oldu. Yüzde 35 gibi yüksek bir oy oranıyla iktidara geldiğinde, önceki iktidarın koalisyon partileri neredeyse siyasetten silindiler. AB projelerinin yürütücüsü, takipçisi olan AKP, askeri bürokrasiyle ve militarist-milliyetçi kanatla keskin bir iktidar mücadelesine girişti. Ergenekon davasıyla AKP'nin kapatılması davası bu çatışmanın yargı düzeyindeki ayaklarını oluşturdu. Emperyalistler ve oligarşi bu restleşmede AKP'yi destekledi. AKP'ye kapatma değil uyarı cezası verilirken, Ergenekon davasıyla TSK'da tasfiyeler başladı. Türk oligarşisinin AB projesi ekseninde devletin yeniden düzenlenmesi, askeri bürokrasinin normal sınırlara çekilmesi projesi, AKP aracılığıyla kazasız biçimde sürdürüldü.

İşçi sınıfının mücadelesi açısından, oligarşinin temsilcilerinin taraflaşmasına taraf olmamak, işçi sınıfının bağımsız çıkarları temelinde tutum geliştirmek gerektiği, bu süreçte tarafımızdan birçok kez vurgulandı. Yüksek gerginlik politikası temelindeki kamplaşmanın kaybedeni ise, sonuçta militarist-milliyetçi kamp oldu. Kaybedenler parçalandı, farklılaştı ve bir kısmı (MHP, Ergenekoncular) diğer kampla birleşerek ittifaka girdi.

2007 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yaşanan 367 krizi, 27 Nisan muhtırası ve sonrasındaki genel seçimlerde AKP'nin zaferi; 2007 Referandumunda Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesinin büyük çoğunlukla kabulü; AKP'nin kapatılma davası ile Ergenekon davası; 2010 Anayasa Referandumu; 12 Haziran 2011 Seçimleri; 2014 yılında RTE'nin Cumhurbaşkanı seçilmesi; 7 Haziran ve 1 Kasım 2015 Seçimleri; 15 Temmuz Darbesi; 2017 Anayasa Referandumu; 24 Haziran 2018 Seçimleri, bu sürecin kritik anlarını oluşturdu. Süreci tamamlayan bütün bu adımlar, öncelikle oligarşinin temsilcilerinin karşısına toplumsal ölçekte komünizmin, işçi sınıfının bağımsız politikasının konulamamasının ve buna da bağlı olarak militarist-milliyetçi kampın yürüttüğü tutarsız, ilkesiz politikalarının sonucunda atılabilmiştir. Emperyalizmin neo-liberal politikalarının taşeronluğunu yapan AKP, militarist-milliyetçi kampla giriştiği iç iktidar mücadelesinde, bi-

kerelere ve HDP'lilerin dokunulmazlıklarının kaldırılmasına "Evet" oyu verdikten sonra Cumhurbaşkanının "beka sorunu" kavramına karşı çıkarken tutarlı olamıyorlar. İYİ Parti için davranışının sorgulanması dahi söz konusu değil. CHP'nin "Anayasaya aykırı olduğunu bilerek" dokunulmazlıkların kaldırılmasını desteklemesinin konjonktürel bir tutum olmadığı, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinde HDP milletvekillerinin tutukluluğu konusundaki oylamada bir kez daha ortaya çıktı. Millet İttifakı partileri, HDP'nin güçlü olduğu Kürdistan'ın bazı illerinde Cumhurbaşkanlığı lehine adaylıktan çekilerek, kendi aralarındaki çatışmanın sınırlarını ortaya koymuş oldular. Bu iki son gösterge, hem HDP adayları karşısındaki bu 'milliyetçi duyarlılık' hem de CHP'nin 'solcu' milletvekillerinin AKPM'deki oylamadaki tutumları, iktidarın "beka sorunu" iddiasını paylaştıklarını gösteriyor.

İktidar için HDP'nin varlığı, muhalefet partilerini 'düşman'la ittifak yapmakla suçlamasına yaradığı sürece faydalı görülse de, Kürt dinamiği üstünde yükselerek gerçekten AKP'ye muhalefet yapan tek parti olması bu yönde bir kararı oldukça güçleştirmektedir. HDP'nin kapatılması, sonrasındaki süreci denetleme zorluğu nedeniyle kolay bir karar olmaz. Ama bu zorluk, iktidarın bu yönde güçlü isteğini görmemizi engellemez. Burjuva muhalefet partilerinin HDP'nin kapatılmasına karşı çıkması ise beklenmemelidir. Kürt hareketinin yasal temsilcisi olan HDP'nin Türkiye'deki muhalefetten memnun olmayan emekçi kitlelerle buluşma olasılığı burjuva muhalefet partilerini oldukça rahatsız etmektedir.

İttifak ya da seçim işbirliği konularına dâhil edilmeyen HDP, Türkiye'nin büyük illerindeki politikasını Cumhurbaşkanlığına kaybettirmek şeklinde belirledi. HDP'nin seçim politikası, içinde bulunduğu zor koşulların, baskıların sonucunda şekillenmiş gözükmektedir. HDP'nin kerhen desteğini ağızlarına bile almadan "istemem yan cebime koy" diyerek vebadan kaçır gibi kaçanların demokrasi adına konuşma ya da kişi diktatörlüğü karşısında demokratik hakları savunma kapasiteleri bu örnekten ortaya çıkmaktadır. Seçimler sonrasında eğer HDP kapatılırsa sıra kendilerine geleceğine göre, ya Saray'ın onlara çizdiği politik sınırlar içinde bir varoluşu içlerine sindirdikleri iktidarla bir pazarlıkları ya da bu konuda derinlerden kulaklarına üfleneni halen eski 'devlet'in telkinleri olarak algıladıkları başka bir pazarlıkları olmalıdır.

HDP, götürüsü getirisinden fazla olduğundan birçok yerde seçimlere girmiyor. Batıda büyük illerde aday çıkarmayıp seçimleri daha çok Kürdistan'da kabul ediyor; millet ittifakına destek olmaktan önce, kayımların yani devletin referandu-

Suriye'deki stratejik önemine karşın, Kürt hareketi karşısında kendi lehine tutum almaya zorladığı ABD ile ilişkilerinde pazarlık gücünü artırmak için Rusya blokuyla geliştirdiği ilişki biçimi, bu partiyle ABD'nin ilişkilerinin çatışmalı görünümüne almasına yol açmaktadır.

Buna karşılık, AKP iktidarı yeni siyaset stratejisini, yeni toplumsal kamplaşmayı, hem kendisinin müsebbibi olduğu hem de kendini içinde bulduğu bu yeni politik ortamın gereklerine göre inşa etmeye başladı. İktidarının güvencesi gördüğü kitle desteğini, yeni yetme bir 'antiemperyalizm' temelinde konsolide etmeye çalışıyor. En ufak muhalif hareketin, en ufak demokratik hak talebinin karşısına, 'emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin demokratik biçimde iktidara gelmiş partilerini darbe senaryolarıyla iktidardan indirmeye çalışması teşebbüsü' olarak damgalama tutumuyla çıkıyor.

3 1 Mart Yerel Seçimleri öncesi kampanya çalışmaları, oligarşinin temsilcilerinin sert çatışması, Saray iktidarının devlet gücü ve olanaklarını tehditler, yasal kovuşturmalar ve yasaklamalar eşliğinde kullanması biçiminde sürüyor. Kuşkusuz ki bu seçimler, burjuva muhalefet partileri için olduğu gibi, iktidarı denetleme konusunda sıkıntılı olan oligarşi ve emperyalist merkezler için de önemli veriler sunacak. İYİ Parti çıkışıyla milliyetçi tabanın bir kısmını iktidarın anaforundan kurtarma ve CHP'yi, özünde sağcı bir bloklaşma için, ana aktör haline getirme manevrası, küçümsenemeyecek derecede önemli hamlelerdi.

Öte yandan, AKP 'tehlikenin farkında' olan bir biçimde davranarak tehdit ve sertliklerini artırmaya devam ediyor. Gelişmesi muhtemel her tür muhalefeti baştan yok etmek, denetlemek, etkisizleştirmekte çekinik olmadığı gibi, giderek daha da cüretkâr davranıyor. Abdullah Gül, Babacan gibi aktörler de, siyasi parti haline gelmek için bu seçim sonuçlarını bekliyorlar. Onlar için de bu seçimler önemli bir işaret olacak. Buna karşı, cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde Abdullah Gül'ün konutunun bahçesine helikopter indiren Saray, bu sefer de Mehmet Ağar'ı devreye sokarak tehditlerini eksik etmedi. Eski içişleri bakanı Ağar, "böyle bir partileşme hareketinin meşru gerekçeleri yoktur" biçiminde açıklama yaparak, bu ürkek partileşme girişimini hedef aldı.

Parlamentarizmi savunduğunu söylese de savunup savunmadığı bile belli olmayan, bu yönde ciddi biçimde savunduğu bir belge ortaya koymamış muhalefet cephesi ise, AKP'ye alternatif olamayacağını defalarca kanıtladı. Sınır ötesi tez-

rikmiş toplumsal ve demokratik talepleri sahiplenerek kitle desteğini çoğaltırken, AKP'nin savunduğu her şeye karşı çıkararak karşı kampı yenebileceğini sanan karşıtları sürekli kaybettiler. AKP'ye karşı çıkmak adına demokratik taleplerin de karşısında konumlanmanın tutarsızlık ve rahatsızlığını, "AKP'nin samimi olmadığı, zaten bu hakları vermeyeceği, verse de geri alacağı" söylemiyle örtmeye çalıştılar.

Militarist-milliyetçi kampın demokratik konulardaki tutarsızlığı, AKP'nin öncülüğünü yaptığı kampı güçlendirdi. Baskın iç politik çatışmanın, genelde bir seçimle sonlanan her aşaması, yeni ve daha yüksek bir çatışmanın zeminini hazırladı. Burjuvazinin temsilcileri her yeni kamplaşmada, toplumu kendi çizgilerine çekebilmek için çatışmayı daha da keskinleştirdiler. Keskinlik arttıkça da AKP kazandı, karşıtları kaybetti.

Kitlelerin iki kampa ayrılması ve küreselleşmeci-islamcıların bu çatışmalardan galip çıkmaları, iki tarafı da dönüştürdü. Militarist-milliyetçi kamp dağılırken, bir kısmı AKP saflarına iltihak etti ve iktidarın islamcı-milliyetçi bir niteliğe bürünmesine destek oldu, kolaylık sağladı. Kazanan taraf kaybedenin ideolojisini de sahiplendi. Çatışmanın her bir aşamasında farklı ittifaklar kurmayı başaran AKP, ittifak ilişkisi kurduğu kesimleri kendine tabi kılmayı başarıyordu.

AKP iktidarı, Ergenekon yaftası altına toparladığı güçleri liberallerle, AB'cilerle ve Fettullahçılarla birlikte yenmişti. Sonra sıra iktidarının demokrasiden Fettullahçıları dışlamaya geldiğinde mağlup Ergenekoncuları kırıp kırıp MHP ile harmanladı ve onlardan yeni bir ittifak peydahladı. Ergenekoncular ise, bir zamanlar çatıştıkları düşmanlarıyla yeni ittifaklarını, 'Erdoğan'ın iktidar yalnızlığı nedeniyle içine düştüğü açmazdan yararlanmak' biçiminde gerekçelendiriyorlardı.

Burjuva muhalefet, kaybettiği her seçim sonrasında AKP'yi daha çok taklit ederek önündeki seçimleri alabileceğini sanmaya devam ediyor. Böylece, iktidarın ideolojik hegemonyası içine daha da hapsolüp muhalefet yapmaya çalışıyor. Hal böyle, iktidarın ideolojik ve kültürel etkisinin bütün toplum ölçeğine yayılmasına hizmet ediyor. Bu tür bir muhalefet AKP'yi durduramadığı gibi, kendisini de çekişsizliğe mahkûm ediyor.

AKP İKTİDARLARINI DESTEKLEYEN KOŞULLAR

2001 krizi sonrası acı ilaç içirilen halk, koalisyon partilerini iktidardan düşürdü. İktidara gelen AKP ise, başlangıçta parlamentarizm içindeki yeni bir seçeneği

sadece. Sonunda rejim değişikliğine gidebilecek kadar güçlenebilmesi baştan ön-görülebilecek bir sonuç olmadığı gibi en güçlü olasılıklardan biri de değildi. Ama politik kampaşmanın diğer kanadının tutarsızlık ve ilkesizliklerine ekonomideki canlanma eşlik ettikçe, AKP'nin seçim zaferleri sürekli hale geldi. 2001 krizinin yıkıntısı üstüne iktidar olan AKP, ideolojisini hâkim kılarak ve Milli Görüş'ten devraldığı örgütlülüğünü geliştirerek işçi semtleri, sanayi bölgeleri ve varoşlarda kalıcı şekilde kök saldı.

2008 dünya ekonomik krizinde emperyalist merkezlerde başvurulmuş gevşek para politikaları temelinde çevre ekonomilere, gelişmekte olan ülkelere ve Türkiye'ye yönelen nispeten ucuz ve bol sermaye de bu köklerin derinleşmesi için can suyu sağladı. Bu biçimde gelen sermaye, üretken bir ekonomik yapılanmanın temelleri için değil, kitlelerin yaşamlarında kısa vadeli ve geçici iyileşmeler sağlarken sermaye kesimlerinin kârlarını yükselten sahte bir tüketim cenneti yaratmak için harcadı. Bu kadarı bile, AKP'nin örgütlülüğü ve propaganda gücü sayesinde, kitlelerin desteğini konsolide etmeye yaradı. Hatta kitleler kendi kaderlerini partinin başı RTE'ninkiyle özdeşleştirerek militanlaşmaya başladılar.

AKP kendisine biçilen rolü, yani neo-liberal dönüşümleri gerçekleştirmeyi la-yıkıyla yerine getirdi, sermayenin önündeki engelleri kaldırdı ve işçi sınıfının hak ve özgürlüklerini iyice daralttı. İslam ve Ortadoğu bölgesinin köklü siyasi gele-neği İhvan'ın (Müslüman Kardeşler) Türkiye'deki kadrolarını içinde barındıran AKP, işçi sınıfı ve ezilenlerden bulduğu destekle, emperyalist projelerle uyumlu biçimde, bu hareketin enternasyonalist öncülüğüne soyundu ve bölgesel güç olma iddialarını yükseltti. Kürt düşmanlığı ve yayılcılık temelindeki bölgesel hak iddiaları, Ergenekon kalıntılarının AKP'ye yamanmasını daha da kolaylaştırdı.

AKP iktidarı boyunca emperyalizmin politikalarında çeşitli değişimler oldu. Küreselleşme dönemi boyunca uzlaşmacı, işbirlikçi, çeşitliliği ve diplomasiyi ön plana alan 'havuç' politikaları, şiddet, güç kullanımı ve savaşlarla desteklendi. Bu dönem boyunca AKP, Büyük Ortadoğu Projesi'nin ortağı olarak öne çıkıp emperyalizmden görev talep etti; Müslüman Kardeşler çizgisinin bir savunucusu olarak emperyalizmin taşeronluğuna soyundu. Dönemin sonuna doğru Arap Baharı isyanları başladığında, Müslüman Kardeşler hareketi çizgisindeki partiler, Mısır'da olduğu gibi, en kuvvetli iktidar adayları olup iktidara da geldiler. Müslüman Kardeşler eksenli politikanın sessiz ve nispeten 'barışçıl' ilerlemesi Libya ve Suriye'de tıkandığında, zor ve şiddet politikası ağır bastı. AKP bu dönemde

de görev talep etmekte zorluk çekmedi. Bu rolünü gecikmeli olarak Libya'da, en kirlili biçimde de Suriye'de oynadı.

Tek parti döneminden bu yana Türkiye tarihinin en uzun süreli iktidarı olan AKP, bu başarısının önemlice bir bölümünü, iktidarının ilk gününden Suriye savaşındaki dönüm noktasına kadar kararlı biçimde onu destekleyen emperyalist merkezler ve oligarşiye borçludur. AKP'nin emperyalizmin değişen politikalarına uyum gösterme yetenek ve esnekliği, kitlelerden aldığı kuvvetli destekle mümkün olabilmisti.

Ancak emperyalizmin Libya ve Suriye operasyonlarında baş taşeronluk yapan AKP, Suriye savaşında dengeler değişip gelişen IŞİD tehlikesi karşısında emperyalizmin Suriye'deki politika değişiklikleri ve geri çekilmesi gündeme geldiğinde ayak uydurmak istemedi, cihatçıları destekleme politikasıyla pozisyonunu korumaya çalıştı. Muhtemel getirileri beklendiği sürece, olası risklerine karşın, bölgesel güç ve liderlik söylemleri alkışlanan AKP, kayıpların öne çıkmaya başlamasıyla oligarşi için bir yük haline gelmeye başladı. Çünkü kazanç değil kayıp söz konusuydu artık ve bu faturanın bir şekilde ödenmesi gerekiyordu. Suriye'de kısmen geri çekilen emperyalizm bu işin siyasi faturasını Türkiye'ye havale etmeye başlamıştı. AKP'nin siyasi geleceğini yıkıma uğratabilecek gelişmeleri engelleme kaygısı, bu aşamada politika stratejilerini belirleyen en temel etken olarak öne çıkmaya başladı.

Bu politika stratejisinde AKP'nin elindeki en önemli silahı, kendi kaderlerini RTE'nin kaderiyle özdeşleştirmiş, artık sadece bir ekonomik yıkımla AKP saflarını terk etmeyecek kitle desteğiydi. İktidarı götürüp getiren kriz olgusunun, AKP'nin propaganda makinesi sayesinde bu sefer aynı yıkıcı etkiyi yapmaması kuvvetle muhtemel. Çünkü kitleler, 'bölgesel güç olan Türkiye'nin bu muhteşem gelişmesi ve büyümesinin, uluslararası güçler, emperyalistler ve her tür iç ve dış düşman tarafından engellenmek istendiği, bu nedenle saldırıya maruz bırakıldığına' inanmaya hazırlar artık! Savunu bu kadar basit ve iş görüyor. 'Terörün yanına ekonomik saldırı da eklendi' denince, yirmi yıla yakın iktidar olmanın yıpratıcı etkileri kalkıyor! Koşulların ve ağır basan etkenlerin değiştiği bu aşamada denklemler ve ürettikleri sonuçlar da değişmiş oluyor.

Tabii ki bu koşullarda, kapıyı kırıp eve girmiş olan krizin ağır faturasını işçi sınıfına havale edeceğinden kuşku duymadığı AKP'ye karşı, oligarşinin açıktan bir tasarrufunun beklenmesi de yanlış olacaktır. Öte yandan, Suriye denkleminin Türkiye iç politikasındaki stratejik önemi, AKP hükümetinin lehine işlemiyor.